

DET NORSKE ARBEIDERPARTIS

PROGRAM VED STORTINGSVALGENE 1909

Ved alle valg anerkjender Det norske arbeiderparti kun kandidater, som stiller sig paa partiets hele principielle program.

Som nærmest liggende opgaver for lovgivningsmagten og derfor opgaver, som bør indta en fremragende plads i agitationen ved forestaaende stortingsvalg, skal landsmøtet peke paa :

1. Almindelig stemmeret for kvinder i stat og kommune.
2. Bostedsbaandets ophævelse. Folkeavstemning i vigtigere lovsaker. Valg paa en fridag.
3. Folkeskolen utviklet til en fælles folkeskole for alle samfundets barn. Frie ungdoms-, fag- og middelskoler, bygget paa øverste folkeskoleklasse.
Læsetiden forhøies og landsskolens bringes i høide med byskolens. Bedring av lærerstandens kaar.
Skolestyret vælges direkte av kommunens stemmeberettigede.
Skolevæsenet henlægges under eget departement.
4. Omlægning av totalskatterne til indtægts-, formues- og arveskat, og disse gjort gradvis stigende. Selvangivelse indføres.
5. Foreningsretten beskyttes ved lov.
6. Effektive botemidler mot arbeidsløsheten. 8 timers arbeidsdag fastsat ved lov.
7. Almindelig folkepension og sykepleien ført over i beskatningen.
8. Militarismens avskaffelse. Opprettelse av internationale nøytralitets- og voldgiftsavtaler.
9.
  - a. Ret for kommunerne til at erhverve jord ved tvungen avstaaelse. Denne ret bør særlig omfatte : 1) eiendomme, som eies av utenbygdsboende og selskaper, og 2) eiendomme, som gjennom længere tid har været drevet saa slet, at samfundet ikke er tjent med det.
Adgang til arvefæste, kooperativ og kommunal drift.
  - b. Laan av arbeiderbruk- og boligbanken til avbetaling av gjæld paa mindre eiendomme. Forhøielse av brukenes laaneværdi og forlængelse av indbetalingstiden. Billige opdyrkningslaan.
  - c. Fremme av jordbrukets Kooperation. Tilstrækkelig beskyttelse av jordbrukeren mot private kreditorer. Skog maa ikke skilles fra jordbruket i saa stor utstrækning, at dette ikke kan opretholdes.
10. Staten bør støtte og ved lov fremelske kooperative foretagender og kommunale handels- og haandverksbedrifter.
11.
  - a. Ophævelse av rusdriklovens § 7.
  - b. Malttoldens ophævelse. Beskatning av øllet efter alkoholstyrken.
  - c. Alt salg av rusdrik saavel i by- som landkommuner gjort avhængig av kommunal bevilgning.
  - d. Rusdriklovens § 39 gives saadan form, at bystyrene faar adgang til at forhøie avgifterne for smaasalg av vin til 1000 kroner.

Taktiken.

Da det er av den største betydning ved stortingsvalget at bringe paa det rene partiets styre og antallet av socialdemokratiske vælgere, maa kandidaterne opstilles i samtlige valgkretse,

hvor partiet har avdeling.

Valgalliance med andre partier eller mænd utenfor arbeiderpartiet skal ikke direkte eller ved stilltiende overenskomst finde sted hverken ved første avstemning eller ved omvalgene.

Nominering av partiets stortingskandidater foretages av de i kredsens boende partimedlemmer under ledelse av den stedlige samorganisations styre, der har at iagta, at resultatet er uttrykt for det overveiende antal av kredsens partimedlemmer.

Fremkommer der fra medlemmer i kredsens opplysninger om forhold vedrørende kandidaterne eller uregelmæssigheter ved avstemningen, der paakræver fornyet avstemning, har samorganisationens styre ret til at foranstalte fornyet nomination.

I kredse, hvor forholdene umuliggjør partimedlemmernes direkte deltagelse i nominationen, kan denne foretas av partiforeningernes valgte repræsentanter for kredsens eller amtet.

Kun de paa denne maate nominerte er socialdemokratiets valgkandidater.